

KILJAVAN LEIRIKESKUS

Hyvinkää

Tietokantatunnus: TUU-01-013

Arvoluokka: 4

Muodostuma: Rantakerrostuma

Pinta-ala: 8,8 ha

Korkeus: 105 m mpy.

Karttalehti: 2042 10

Alueen suhteellinen korkeus: 5 m

Muodon suhteellinen korkeus: 5 m

Sijainti: Kiljavan leirikeskukseen muinaisranta sijaitsee Hyvinkään lounaiskulmassa aivan Nurmijärven rajalla Sääksjärven ja Vihtilammen välissä, Kiljavannummen eteläpäässä leirikeskukseen pohjoispuolella.

Geologia

Vihtijärven alueen kaakkoiskulmassa sijaitsee lounais-koillissuunnassa Sääksjärveä reunustaen I Salpausselän reunamuodostumia. Kun perääntyvän mannerjäätikön reuna pysähtyi 11 200 - 10 950 vuotta sitten I Salpausselän vyöhykkeelle, kerrostui Sääksjärven alueelle deltoja (120 - 125 metriä mpy), joiden lakitasanne edustaa suhteellisen matalaa Itämeren vedenpintaa, ns. g-tasoa. Tältä g-tasolta Itämeren vedenpinnan tason kohoaminen Baltian jääjärven tasolle (noin 140 metriä mpy) ja taas huomattava lasku Yoldiameren tasoon synnyttivät Sääksjärven pohjoispuolella erityisen hyvin muodostuneen rantalouhikon. Louhikko sijaitsee noin 100 - 105 metriä mpy välisellä tasolla, ja se edustaa Yoldiameren varhaisinta vaihetta Sääksjärven - Kiljavan seudulla. Läntisempi louhikko sijaitsee Natura-alueella, ja on rakentamaton, mutta itäisemmän rantalouhikon välittömässä läheisyydessä on loma-asutusta. Molempien louhikoiden rinteet ovat jyrkät, mutta etenkin itäisemmällä on paikoin hyvin jyrkkä rinnekaltevuus. Kummankin rantalouhikon keskiosat ovat parhaiten muodostuneita ja lohkariekit kapenevat reunojaan kohden (Haavisto-Hyvärinen et al. 1990).

Biologia

Läntistä kivikkoa kirjoo kaarrekarve ja tinajäkälät sekä harmaat rupijäkälät. Kivitierasammalta ja keltakarttajäkälää on kivillä niukemmin ja monet kivet ovat osin paljaita. Kivillä on myös vähän kalliokarstasammalta ja isokorallisasammalta. Kivikossa on myös yksi muista poikkeava keskiravinteinen lohkarie, jota peittää kalliotierasammal ja keskiravinteista sammalista sillä kasvaa tummaurnasammalta, vuoririippusammalta, paasisammalta ja jäkälistä suomulimijäkälää. Kivien välissä on metsäsammalia, karhunsammalia ja poronjäkäliä, mutta paikoin myös pieniä onkaloita. Itäinen kivivyö on avoin. Sen kiviä dominoi kaarrekarve ja louhikkotorvijäkälää on niukasti. Kivien välissä on kasvittomia onkaloita, ja vain kivikon reunoilla on metsäsammalia.

Läntisen kivivyön länsiosa peittyy metsäkasvillisuuteen ja muuten kivivyön keskellä on muutamia varttuneita mäntyjä ja kitukasvuisia koivuja. Kivivöitä ympäröivät metsät ovat varttuneita, avaria, kuivahkon kankaan lähes puhtaita männiköitä. Männyt ovat enintään 30–35 cm paksuisia. Sekapuuna kasvaa niukasti koivua. Lahopuita ei ole. Aluskasvillisuus on puolukka- ja mustikkavarvikkoa. Pohjakerrosta vallitsee seinäsammal.

Maisema ja muut arvot

Kiljavan leirikeskukseen rantalouhikot erottuvat ympäristöstään selkeinä kivivöinä järven pohjoisosaan rajautuvassa rinteessä. Sisäinen maisema on varsin yksitoikkoinen eikä se vaihteile. Kivikolta avautuu kuitenkin luonnonkaunis järvinäkymä etelään Sääksjärvelle. Lähiympäristöä luonnehtii Kiljavan leirikeskus ja melko runsas loma-asutus. Kiljavan leirikeskukseen muinaisrannan läntisempi osa kuuluu Kalkkilammin - Sääksjärven Natura-alueeseen (FI0100056).

Kirjallisuus:

Haavisto-Hyvärinen, M., Stén, C.-G. & Kaija, J. 1990. Vihtijärvi. Maaperäkartta 1 : 20 000 selitys. Karttalehti 2042 10. Geologian tutkimuskeskus.